

*ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У СОМБОРУ
КАТЕДРА ЗА МАТЕМАТИКУ И МЕТОДИКУ НАСТАВЕ
МАТЕМАТИКЕ*

Образовни стандарди у основном образовању

Методика наставе математике

САВРЕМЕНО ОБРАЗОВАЊЕ

Савремено образовање → **квалитетно образовање**

□ Индикатори квалитета образовања:

- **Квалитет школске средине** (здрава школа, безбедна школа)
- **Квалитет школског програма** (прилагођени програми)
- **Квалитет процеса наставе/учења** (интерактивна настава са активним учешћем ђака, фокусирање на постигнуће ученика а не на пуку реализацију наставног програма)
- **Квалитет постигнућа у учењу** (елиминисати механичко учење, обезбедити ученицима примењива знања)

✓ *Образовање које има јасно дефинисане циљеве, високе стандарде, добре наставнике, адекватан курикулум, одговарајућу организацију, адекватан простор и опрему за учење.*

Да би смо оценили укупну **ефикасност образовног система**, неопходно је у њега уградити трајни систем оцењивања.

Корак у овом смеру биће интеграција школа у међународне програме за евалуацију квалитета ученичких постигнућа.

Такви програми су PISA-пројекат процењивања ученичких вештина и знања на крају основног образовања, затим IEA, OECD, UNESCO, MLA, TIMSS-програм за међународну евалуацију постигнућа у математици и пр.наукама и други.

Од 5. јула 2010. постали су обавезујући за примену

Објављени су у *Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво* 7. јуна 2011. у *Просветном гласнику РС*, бр. 5,

чиме су и ови стандарди постали **обавезни за примену**.

Стандарди постигнућа ученика – образовни стандарди за крај обавезног образовања значајна су новина у нашем образовном систему.

Стандард је узор, образац, мерило за поређење у процењивању успешности извођења или вредновању квалитета.

Образовни стандарди представљају суштинска знања и вештине која ученици треба да поседују на крају одређеног циклуса образовања.

- Циљ постојања образовних стандарда је избегавање репродуковања знања.
- Акценат је на примени знања.
- Од ученика се тражи:

АКТИВНО УЧЕЊЕ

МИСАОНА АКТИВИЗАЦИЈА

САМОСТАЛНО ИЗВОЂЕЊЕ ЗАКЉУЧКА

Стандарди треба да обезбеде:

- да сви ученици добију иста или слична знања и једнаке шансе свих да добију квалитетно знање
- да сви буду вредновани на исти начин тј. помоћу исте мере
- говоре наставнику шта треба да се деси тј. који исход учења треба ученик да оствари на крају једног циклуса.

Постојањем стандарда постигнућа којима се руководи учитељ постављају се:

ЗАХТЕВИ; НИВО ПОСТИГНУЋА; ИСХОДИ

- Подстиче се **истраживачко** и **конструктивистичко** учење.

Истраживачко учење-слобода ученика да истражује, прави грешке како би дошао до закључка.

Конструктивистичко учење-учење откривањем у истраживачки усмереној настави.

Како наставници могу да користе стандарде у свакодневном раду?

Како су стандарди „мера“ резултата процеса учења и наставе, они служе наставнику

- *да са њима упореди постигнуће сваког ученика*
- *показују наставнику шта и како треба да ради са ученицима да би они постигли резултате учења описане у стандардима.*

Када наставник приликом планирања рада прочита шта је то што сви ученици треба да знају, могу и умеју када заврше школу или један разред он у складу с тим бира садржаје из програма којима ће посветити више времена и које ће ученици више увежбавати.

Прецизан опис онога што ученици треба да постигну помоћи ће наставницима да изаберу одговарајуће облике рада, методе и средства које ће користити у настави како би омогућили ученицима да достигну стандарде.

Како наставници треба да користе стандарде у праћењу и вредновању постигнућа ученика?

Образовни стандарди су „алат“ који треба да помогне наставницима у праћењу и вредновању успеха ученика, и да пруже податке постигнућима ученика на системском нивоу.

- **стандарди** → смерница наставницима за планирање наставе, тако су и за оцењивање ученика.
- ***Не постоји директна веза између одређеног нивоа описа стандарда и одређене оцене.***

Школско оцењивање веома комплексан процес - укључује и оцењивање других аспеката рада, контекста у коме се врши оцењивање, мотивацију и лични развој ученика и не може и не сме да се сведе само на процену достигнутих стандарда.

- Нивои описани у стандардима **служе наставнику као оријентир** ка квалитету постигнућа које треба да остваре сви ученици.
- Стандарди помажу да се **индивидуализује** наставни рад, бар на три нивоа, а то значи да се садржаји и захтеви прилагоде ученицима.
- При томе је важно водити рачуна да се не ограничи могући напредак сваког ученика тако што ћемо му постављати захтеве само са једног нивоа, већ, напротив, мотивишући га да достигне напредни ниво.
- Нивои су корисни наставнику да добро одмери захтеве за проверу постигнућа ученика јер га подсећају на то која су суштинска, најбитнија знања, умења и вештине ученика и омогућавају му да постави захтеве тако да сваки ученик може да оствари успех.

Општи стандарди постигнућа- образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за предмет МАТЕМАТИКА садрже стандарде постигнућа за области:

- *Природни бројеви и операције са њима,*
- *Геометрија,*
- *Разломци,*
- *Мерење и мере*

У оквиру сваке области описани захтеви на три нивоа:
основни, средњи и напредни ниво.

Литература:

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ
СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ПРВОГ ЦИКЛУСА ОБАВЕЗНОГ
ОБРАЗОВАЊА

МАТЕМАТИКА (2011). Београд: Завод за вредновање квалитета
образовања и васпитања.

Срдачан поздрав и добро здравље
доц. др Бојан Лазић